

A' ROMAI CSÁSZARI ES AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szeredán 10. Déccemberben 1788.

Minden-féle Hazánkbéli, és apróbb Tudósítások.

A' F. Császár, holzfzas-várákozásunk után, a' mált Pénteken dél-utánni 1-óra-tályban szerentséfen meg-érkezék a' maga F. Udvarába Bétsbe. — Ennek hire a' Városban tsak hamar el-futván, mindenek kívánnnyák vala ő Felségét izemlélni. Estvére kelve az Udvari Játék-néző-hely, kivált a' *Penthésyia* Sergebéliekkel, ugy meg-vala dugúlva, hogy lélekzetet-is alig vehetnek vala némellyek; de ő Felsége ekkor reménység felett ott meg-nem jelen, tsak ugyan Vasárnagra marada ezek' kíván-

ságának meg-elégedése, a' midőn a' Templomi Gálakor, az öfzve-todúlt sokosság közzül ki ki szemlélheti vala ő Felségét. — Pestről, Budáról és Posonyból olly hírek kifirték-fel ő Felségét, (mellyek még nem egészlzen bizonyosok) hogy a' Budán lévő *Dicafteriumok* Pestre fognának által költözni, és a' Budán lévő *Dicafteriumok* épületei Kaszármákká fognának alkalmaztatni. — A' Pelli *Univerfitás* felfogna jöni Posonyba, és — Posonyból a' F. K. Papi Tanuló-műhely (Seminárium) málová tétettetnék-által.

Pest Decemb. 2-dik napján. Ő Felsege ezen m. f. hónapnak első napján dél-után 2-órákor Budáról útnak indúlt, mellyet Komáromnak, Győrnek, Posonynak és Bétsnek vett. Budán való mulatásakor a' katonák Ispotályát, az Apátzáknál lévő betegek házát, a' Sz. Ferentz szerzetebéli Klastromot megtekintette, és mindenről értekezett. — Novembernek 20-dikán a' Belgrádi Basával a' fegyverek megüzünése állittatott-fel. Ez-okból mind a' két részről az ellenségeskedések meg-szüntenek. A' Pántsovánál álló Seregnél hasonló-képpen hírré adattatott ezen meg-szünés. — A' Német gyalogság már ki kelt a' Zemlini Táborból; és egymás után jönnek a' Regementek fel-felé. Itten mentek keresztül egy időtől fogva *Mitrovszki*, *Kaunitz*, *Vartensleben* és *Vallu* Regementjei. Az ágyuik 's egyéb hadi-készületeik Budán maradnak. Ma érkezett-meg a' F. Tsászári gyalog Regementje, melly itten fog maradni Téli akáson. — Azon negyedik Batallion, mellyel mostan Magyar gyalog Regement meg-erősítetik, a' Vj. rok.

roknak meg-fzállittására fog szolgálni, és meg-eröte-
nedett, Tábori szolgálatra alkalmatlan, öregekből fog
állani. A' helyett a' harmadik Batallion az ujjon-
tan fzedegtetett katonákból állittatik-fel. Ezen fel-
állittandó Batallion talpon áll; azért-is e' végett
az uj katona-fzedésnek mind eddig tudunkra —
— — — — Hazánkban hire sem hallatik.
Hízem Vátzon *Gyulay* Regimentjebéli 2000 uj katonák
vagyunk, a' kik a' fegyverhez annyira tudnak, hogy akár mikor az ellenséggel szembe állitani lehet őket. — Azok a' kik kül-földiek és nem tanúlt Vadászok, a' Vadász Seregtől el-botsátatnak.

Moldova. Hogy Hertzeg *Kóburg*, Báró *Splényi* és Obelter *Karajtzai* a' magok Sergeket öfzve-vonták, és már Nov. 11-dikétől fogva, a' meg-irt módon, Téli-fzállásban légyenek, a' tsalhatatlan igazság. Mióltától fogva Khotzimát ezen Sergek el-hagyták, egy ellenséget sem láttanak; és így ezen a' részen-is meg-fzünt a' Télen a' tsata. — Generálm. *Fábri* Ur a' nagy Tábor mellé redeltetett, és minden órán oda-is érkezik. — Orofz Vezér *Románzov* *Mogilo-Robejnél* földbe áfott Kunyokba verte magát — az ő Baráttya a' *Tatár-Khám* vele által-ellenben fekszik. — Gróf *Szoltikov* Benderré fülel. (**)
Közelebb bötsátott Levelünkben valamit tsak a' *Rimnik*i tsatáról és az Oláh-orzági *Séráskier*' *Mustafa Basának* el-fogottatásáról irtunk vala, az a' Fő-Hadi-Tanártstól mostan ki-adattatott Tudósítáfa-szerint-is az *Erdelyi* fő-igazgató Vezérnek mind igaznak találtatik. Ő Vakmerő Excellentiája *Mustafa Basa* Ur, minden foglyok és a' Fő-Hadnagy

Baranovai kezébe esett *Só-Oknai Casfa* Szebenbe már meg-érkeztek 18-dik Novomberben. — Feldmar-
sal *Báró Laudonnak Ujj-Gráditskáról*, Nov 21-dikén költ Tudósítása-szerént, a' *Prédornál* Népet öfve-gyűjtett *Travniki Basa*, a' múlt hónapnak 13-dikán jó-reggel két szakaszban a' mi Népünkre ütven, midön látná, hogy mindenütt legényekre talál, minden további gondolkozás-nélkül meg-tére — Népet 2-felé osztá — haza botsátá — és maga is a' *Lova-foknak* némely részével haza indúla — és így eddig ezek-is a' füttö-kementzék mellé ültenek. — A' mi *Törökökkel* való tsatázásinknak alkalmasint vége van a' *Tavaszig* — én akkarrá pedig békességet ígértem — meg-vállik mi lesz belölle; — mert ha igaz, a' mit egy, a' héten *Gallitziából* jött valaki erősit, hogy itt még 60-ezer Népet gyűjtenek-öfve katonának — a' 3 gyermekü feleséges embert-is, ha arra való viszik — a' *Kántorral* fegyvert fogotnak — ha igaz, hogy a' Német örökös Birodalmokban is még 60-ezer Réklutát fognak fel-fegyverezni — a' mint nyilván iratik — szükséges lészen a' hadiadó — és nem tudjuk mit itéljünk a' Békekéségről.

Egy F. Rendelésben a' parantsoltatik, hogy Posta' sippal a' Postákon kívül senki se sipollyon.
Béts 6-dik Nov. 1788.

A' *Posonyi Levelek által* arról tudósítatunk, hogy itt a' *Horeb* hegye körül meg-telepedett bújdasó *Israeliták* egy esedező Levelet nyújtottanak vala-bé ő Felségének' azeránt, hogy engedné-meg nékiek, hogy tsak azok légyenek katonák, a' kik önként kívánának ezen szolgálatba állani, vagy ha illy mód.

móddal a' töllek ki-állittandó katona szám ki-nem telnek, méltoztatnék ő Felsége minden katonának állittandó 'Sidó főre bizonyos számú pénzt határozni, és ők azt örömeft meg-fognák fizetni. — Erre ő Felsége azt méltoztaték rövideden felelni: hogy az ő kérések meg-nem engedtethtik; mert a' 'Sidó is mint ember, mint Hazafi és az emberi Társaság között lakó és élő Polgár, mind azokra köteleztetik, valamire más Hazafiak és Polgárok; ugy mind azonáltal, hogy ez-által a' magok Vallásokban semmi részben meg-nem akadályoztatnak, hanem magok szabadságokra hagyotnak, hogy azt egyenek, a' mi szemeknek szájoknak tettik, sőt Szombaton is egyébbre nem kényszerittetnek, tsak arra, a' mire a' 'szükség' és az idő-szerint való környül-állásoktól kényszerittetnek, és a' mit a' Keresztények-is Vársáron tselekedni kéntelenittetnek. — A' honnan a' hadi szekerek körül szolgáló számos 'Sidók ezen egész Háböruban edgyütt főztenek és ettének, a' magok tettzésék-szerint. — Be nagy gyengesége vala ez a' Keresztény Világnak eddig-is! azt írja egy Politikus; meg-engedni egy ilyen — az egész föld kérekségén ki-terjedett Nemzetnek bújdosni — 's még-is köztök lakni. — Semmire őket nem alkalmaztatni — még-is a' minden munka és föld-mivélés-nélkül való kints halászatot ezeknek meg-engedni. — Jó katonák vóltanak ezek az *Ó-Testamentomban!* — miért nem lehetnének az *Ujban?*

Meg-igértük vala a' Békefséget a' Tavaszra! már ennek némely zöldellő rügyetskéit a' jelen-való időben is szemlélhetni; mert a' 24-dik Novemberben

költ Zemlini Tudúfitások nem szűnnek-meg azt hirdetni, hogy a' Belgrádi *Seráskier* Basával bizonyoson fegyver meg-szűnésre szállott volna a' dolog; még pedig ennek kérelmére; mely a' múlt hón. 20-dikán nem csak véghez mene, hanem mind a' két részen lévő Táboroknál ki-is hirdettetnek lenni mondatik, hogy a' további rendelésig edgyik-is a' más ellen ellenséges fegyvert fogni meg-ne próbálja. Ezt ugyan innen csak a' *Seráskierről* írják; de ugy reményljük, hogy a' Nagy-Vezér sem sokot irtozik ezen barátságos edgyezéstől; sőt

Egy Pántsováról 21-dik Novemberben költ Tudúfitás-is láttatik ezen örvendetes hirt erősíteni, melyszerint az iratik, hogy az itt fekvő Nép között, a' már ki tsinált fegyver-nyugvás ki-hirdettetett, és a' Stráamesteren alól mindeneknek szabadság adatik 3 hónapra — azonban az itten készülendő ágyuzó-állásokon minden-nap 600 ember dolgozik szorgalmatoson. — Ez a' kis fegyver-nyugvás ugyan nem tökéletes jele a' békeességnek, valamint a' ki-rendelt hadi-adó a' háborúnak; mert valamint a' hadi-adóból gyúlt pénz miatt békeesség lehet; ugy a' legnagyobb ellenségek-is térdig érő hóban nem tázhatván, meg-lehet a' téli fegyver-nyugvás ugy, hogy Tavaszszal megint meg-zöröítsük.

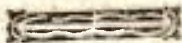
Kolosvár. Ide-is egynéhány Török foglyokat hazának; ezeket *Sabátsnál* fogták vala-el, 's onnan *Munkátsba* vitettek vala, a' honnan el-szöktenek, és már most második el-fogottatások után jobb kézben vagynak. — A' Fő Kormány-szék Leveles-tárja (Archivum) az 1784-dik esztendőbéli irásokig itt ma-

radott, csak az ujj *Archivum*at vitték-vizszá, a' hon-
nét megint hire futamodott, hogy a' Szebeni Fő
Kormányzó-szék ide jöne; innét pedig az Akadé-
miát Szebenbe fognák által tenni: de ha ezen vál-
tozás meg-találna-is lenni, még végire várja a' Bé-
kelséget. Erdélyben, a' fok nyomorúságok után egy
annál édelsebben érezhető, tsendesség uralkodik.

*A' Bétsi F. Udvari Levelckből ezt a' Tudósítást
tehejük:*

Kamarás és valóságos titkos Tanácsos, *Mo-
nyorokereki* idősbb Gróf *Erdödi N.-János* Ur, kénte-
lenítettik a' Publikumnak — nevezetesen pedig azok-
nak, a' kiket illet tudtokra adni, hogy a' maga
kisebbik fia Gróf *Erdödi Antal*, ki a' 26 esztendőt
még most töltötte-bé, és így Atyai hatalom alatt
lévő jószágaira, nem sok idő alatt, annyi szükség-
telen és minden ok nélkül való adótságot gyűjtött,
Törvénytelenül, hogy noha azoknak csak elé-szám-
lálásokra is elégtelen, még-is a' már tudva lévők-is
szembe tűnök és a' reménységet meg-előzték — a-
zért mind maga, mind Hites' tárfa született Gróf
Pálffy Theresia Asszony nevében jelenti, hogy sem
azon adótságokról, mellyeket szükségtelenül, meg-
nevezett fia, eddig tett, sem azokról, mellyeket ez
után tehetne — semmi után módon csak leg-kiseb-
bet-is valamit tudni nem kíván. — Hogy tehát egy
illy nevezetes Familiának maradéka a' maga örök-
ségétől meg-ne fosztassék — hogy a' már szükséges
okokra nézve kerefett régi és törvényes Hitelezők
a' magok jusokból ki-ne szoruljanak, fenn neve-

zett fia nyilvánosságos pazérlónak — és valamely jószág' gondviseelésére alkalmatlannak hirdettetik. Magának a' fenn nevezett ifjú Grófnak, valamint eddig, ugy ennek-utánna-is minden maga élelmére szolgáló szükséges dolgok rangja-szerint ki-fognak szolgáltatni. Tudtokra lehetett a' Hitelezőknek, hogy ezen ifjú Gróf még (*Minorennis*) Atyai hatalom alatt lévő — kinek magának még semmije ninsen — tudták, hogy parézló — és nints arra hatalma, hogy Attya hire-nélkül adótságokat tehessen — tehát az ő Hitelezői nem tsak Törvénytelenül hiteleztenek néki, hanem a' Szüléket-is azzal, hogy az ő pazérlóságát segítették, nagyon meg-sértették, és másoknak rossz példát szolgáltatának — azért — Az eddig hitelezett *Summákat* a' Hitelezők irják-fel a' magok hibájok' Táblájára — az ezután hitelezendők pedig vigyázobbak legyenek, különben a' kárt magoknak tulajdonítsák. *Pofony* 17-dik Oktober 1788.

Idősbb Gróf *Erdödi János*. m. k.
M. *Erdödi Theresia* született *Pálfi*. m. k.

A' Külső-orzági Tudósítások-szerint mit irjünk?

Az Anglus Királynak haláláról még azután, hogy mi ezt ki-hirdettük vala, semmi bizonyos Tudósítást nem vettünk, mely minket vagy élete, vagy alála-felöl bizonyosokká tehetne; — hiszszük azonban a' Királynak halálát mind addig, mig ezen vékedésben a' *Londoni* Levelektől meg-nem táfol-tunk. — A' Török Tsászár halála, vagy élte sem zonyittatott még-még; azért itt-is fel-függesztett

itélettel maradjunk mind addig, míg a' Konstantzina-polyi Levelek meg-érkeznek. — A' Bétsi Görög Kereskedők olly Tudósításokat vettek, hogy Nov. 2-dikán a' fetét éjtszakának idején; azon-kivül. hogy az Oroszok' Táborá tsak leg-kisebb részben-is észre vette vóina, annyi eleséget és örző katonaságot költöztetett *Otzakovba*-bé a' *Kapután* Bafsa, hogy ők már ezen Várnak óltalmazására nagy erővel vagynak. Azok a' hajók, mellyek ezt az eleséget és Népet *Otzakovba* bé-szállították, minden gyermeket és fejer-népet innen ki-vittnek, és minden sérelem nélkül ezekkel a' *Kapután* Bafsa hajós Sergéhez érkeztenek. — *Románzovról* azt írják, hogy ő már nem sokot mozdíthat; minekutánna F. M. L. Báró *Elmpt* alatt Seregének nagy részét Lengyelországba menni rendelte, hogy a' Lengyel környüllások' vitorláit más-felé fordíthassák, mellyek minden nap nagyobb nagyobb figyelmetességet okoznak. — Berlinből, Londonból tsak jönnek a' Kurirak, 's még-sem hallanak a' Bétsi népet egyébről beszélni, hanem a' ki-hirdetett hadi-adóról. — Párisban söt egész Frantzia-országban még-is érzékenyül vagynak az ujjitást nem akaró Hazafiak. Rövid napok alatt több hireket fogunk innen hallani.

Ha a' mi Hazánkban-is 5 napoktól fogva éjjel nappal ugy havaz mint Bétsben, a' 98-dik Kurir éppen Húshagyó-Kedre fog a' maga Olvasóihoz meg-érkezni.

Itt Bétsben már 5 napoktól fogva 5 pertzentélekig sem éjjel sem nappal meg-nem szünt havazni.

Azok, kik Bétsben születtenek, itt meg-is öfzül-
tenek azt befzéllik, hogy ök még Bétsben illy ször-
nyü nagy hóról nem emlékeznek. A' múlt Pénte-
ken dél-után kezdett vala hovazni; de ekkor tsupa
jég-káfa húllott vala — azután 4 nap és ugyan an-
nyi éjjel puha hó esvén erre, ez a' járok által az
utfzákon öfzve-elegyedett — ugy hogy tsak ollyon-
nak képzelhetik a' benne járok, mintha térdig-érő
homokban vagy Törökbúza kásában járnának. A'
Fejér-népek ki-sem mozdúlhatnak a' házokból — és
imé midön ezt irom-is olly szörnyen havaz, hogy
ha még 24 óráig így tart, hasig fogunk benne úfz-
kálni.

*Ama Nagy Vitéz Feldmarsal B. Laudon eddig volt
életének rövid le-írása.*

Feldm. B. Laudon Gedeon született *Liflándiában* Too-
tzemben 1716-ban. Fiatal korában már hadi tudomá-
nyokat tanult, fő-képpen *Geometriát és Geografiát*.
Mint Kadét 1732. az Orosz *Szkapszkovi* gyalog Re-
gementnél szolgálni kezdett, a' Lengyelek ellen 1733
és 1734-ben ö.is ki-kelt a' Táborba, és jelen volt
Dántzig Várofsának oltrománál. 1735 ben az Orosz
segítő Sereggel a' *Frantsiák* ellen ment, 1736 és 1737
ben a' Törökök ellen; az Orosz Vezér *Münnik* ál-
tal el-vett *Otzakov* Várnál ö.is kardot rántott 1738;
az ütközetben, mellyben az Oroszok *Stavutsanenél*
győzedelmeskedtek 1739-ben, *Khotzim* és *Jufsi* el-
vételének alkalmatofságával mint Vitéz ugy forgat-
ta magát, és fellyebb ment Fő-Haduagyi tífztség-
re. Ennek a' háborúnak vége lévén, *Laudon*-is ott

hagyta a' katona életet. Mihelyest 1740. a' Prusz-
szus Király *Siléfiába*, a' Frantziák és Bavarusok
Auftriába bé-ütöttek, azonnal katona élethez fo-
gott. 1746-ben a' *Trenk Horváth* Seregénél Kapitány
létt, de 1748-ban ezen Seregnek el-bontatása által
szegény sorsra jjutott, mellyben egy Bétsi Polgár
Gruber, és az ő házassága *Haagen* nevezetű sze-
mélyvel *Bazingban*, a' kinek egy két ezer forintja
völt, valamennyire segítették. Gróf *Lövenvalde* és
F. M. *Braun*, Kapitánnyi Tifztséget szereztek néki
a' *Likánereknél*, mellyről 1750-ben Májorságra, és
azután Obesflájdinántásra fel-ment, és midön *Fri-
drik* 1756-ban Szakfzoniába és Tseh-országba bé-
ütött, és a' hét esztendei háborút el-kezdette Tseh-
országba küldeték, mely utazásra *Laibachban* egy
Pénz-váltó minden zálog és kezes nélkül 1000 fo-
rintot ki-fizetett nékie. Ennyi fok változásain a' sze-
rentsének kellett által menni *Laudonnak*, a' ki nem
akarta meg-alázni magát az ő nálánál alább valók
előtt; de a' kiket a' szerentse nagyobb póltzra e-
melt vala.

A' Pruszszus háborúban már szabadabb Hata-
lommal birt. Midön Februáriusnak 20-dikán 1757.
a' két Generálisok *Makir* és *Lövenstain*, Hirsbergnél
a' Sántzal körül vett *Henrikh* Hertzeg gyalog Re-
gementjét el-fogni akarták, a' Fő-Hadnagy *Laudon*
az ő leg-vezedelmesebb helyre rendelt Népével a'
Sántzot által-hágta, és a' két Generálisoknak az ú-
tat egyengette a' győzedelemre: az egész Batallion
el-fogattaték, és *Laudon* Mártziusnak 17-dikén 1757-
ben Obesferi Méltóságra emeltetett. — A' *Prágai* ő-

rizetnek sokszori ki-rohanásánál *Laudon* mindenkor jelen vólt az ő bátor szívével és okoságával, és a' Várnak meg-mentése után az ellenséget mindenütt fel-kerefte, és mintegy 50 napok alatt 2000 rabokat, 10 ágyukat, sok kotsit, és egyéb jószágot fogott-el. Jutalommal Augustusnak 24-dikén 1757-ben Generál Májorrá tétetett, és 1758-ban egyéb tselekedetiért a' *Therésia-Rendnek*, arany Keresztével felékesítettett. Mikor *Fridrik* 16 ezer emberek őrizete mellett 4000 szekeret pénzrel, munitzióval, fegyverrel és ruhával az *Olmütz Várát* ostromlásának küldött vólna, *Laudon* Juniusnak 30-dikán 6-órával e-lébb, hogy *Siskovits* segítségül jöhetett vólna, ezen nagy tsoportra rá-ütött, 900 szekeret el-kapdosott, és nagy számu ellenséget meg-ölt, míg végtére ő és *Siskovits* két-felől tűzbe ejtették őket, 2000-et az ütközet helyén le ejtettének, 700-at fogságba vit-tének, 1200 szekeret pénzrel, ruhával és fegyverrel el-vettének, a' puskapor talyigákat fel vettették, a' mit el-nem hozhatának el-rontottanak, és ezen győ-zedelem által Juliusnak 1-ső napján a' Királyt a' Vártól el-menni kényszeríték. Ezen Vitézségéért *Laudon* Juliusnak 25-dikén 1758-ban Feldmarsallájdinán-tá lett. Még 1758-dik esztendőben a' *Brandenburgi* környékben lévő *Peitz Várát* el-vette, a' Király gya-log Népét *Zorndorfnál* meg-verte, a' *Daun* győze-delméhez *Hochkirknél* sokat segített, és betegsége miatt a' Tsászárnétól Bétsbe hivattatott. Itten meg-ajándékozta az ő jól-tévőjét *Grubert* (a' Laibakli adófságát le-fizette vólt már régen) és helyre hozott egélsége után, minek-előtte a' Táborba vízfőz-

térne, Mártziusnak 12-dikén 1759-ben az egész *Laudoni* Familiával edgyütt az örökös Birodalmi és Német országi Báróságra emeltetett; a' mellett a' *Therésia-Rendnek* nagy arany Keresztjével-is meg-ajándékozottatott. — Már most *Laudon* magános Vezére lön egy 20-ezerből álló Seregnek, mellyek az Oroszoknak adattanak segittségül a' Király ellen. Augustusnak 20-dikán az Oroszok első ütközetbéli Osztályát a' Király már meg-szalasztotta vólt, a' Sántzokra fel-mászott, és minden ágyukat az Oroszok szeme előtt el-vett. *Laudon* azon szempillantásban a' győzők közé rohanik, és annyira viszi a' dolgot, hogy 15-ezeren el-esettek', 7000 el-fogattattak', 60 Zászlóknak, 24-ezer puskáknak és 200 ágyujok el-veztésével *Kunersdorfnál* tökéletesen meg-verettettek. Az Orosz Tsászárné *Erfébet*, *Laudonnak*, az Ő hadi Népe meg-szabadítójának, egy aranyos Brilliantokkal gazdagon ki-rakott kardot küldött ajándékba; és *Mária Theresia* Nov. 2-dikán 1759-ben Generál Feldzeigmájszterré tette. El-kisírte annak-utánna az Oroszokat a' Téli-szállásra, és mint hajdan *Kszenofon* az Ő 10-ezer Görögöt *Perfiából* a' fok vezéllyen által-vitte, ugy ő-is Lengyel-országból az Ő Seregét minden kár nélkül *Siléfiába* 1759. Novembernek végén mesterségesen ki-hozta. Az 1760. esztendőbi hadakozáskor *Laudon*, *Fuket* Generálist, a' ki *Bukhbergen* és más tiz hegyeken Népével ki-terjeszkedett, minden Sántzaiból ki-üzte, és *Lepersdorfnál* az öszve-szorított 9-ezer embert *Fukettel* edgyütt fogságba vitte, 58 ágyukból és 35 Zászlókból álló zsákmánnyal. Harmad napon ezen győzedelem

lem után Juliusnak 26-dikán 6 óra alatt Glätz Vá-
rát öfstrommal el-vette. Augustusban, a' Királynak
el-árúztatván, a' ki egész erejével réá ütött, *Pino-
vitznél* jolly szép rendel hátrált, hogy a' Király
minden Népével semmit se vihetett véghez ellene,
valamit régenten, a' *Perfák* hajós Seregekkel *The-
mistokles* ellen. A' Király ekkor maga meg-vallot-
ta, hogy *Laudontól*, a' ki az ütközet helyét oda
hagyván hátrálva győzedelmeskedik, kell tanulni
miként kellefsék hátra vonni magát. Nov. 27-dikén
azon esztendőben a' Tsászárné *Volfenbützel* gyalog
Regementjét adta nékie. (A' többi következik.)

*A' M. Kuirnak a' XCVI-dik Levelben félben sza-
kaszott Tudósítása.*

Tudják már e'-szerint a' Tudósítás-szerint Ér-
demes Olvasóim, kihez kellefsék a' *Magyar Kuri-
rért* való pénzt Bétsbe fel-küldeni; azt pedig nem
szükség jelentenünk mennyit; mert azt már minden
Olvasók tudják, hogy fél-esztendőre 5 — egész esz-
tendőre pedig 10 forint légyen a' mi Levelinknek
az árra, mellyek Posta által küldöttetnek az Olva-
sóknak kezekhez — tsak azt jelentjük, hogy hónap,
vagy fertály esztendő számra senkinek is a' Bétsi
Posta Hivatal semmi névvel nevezendő Ujságot nem
szokott küldeni; azért fel-se-is küldje valaki ezeknek
árrát egy fertály esztendőre hijába; mert a' pénze
vizfza-küldetik. Ezen esztendőben ugyan sokon fi-
zettenek vala így; de az ezekkel való bajoskodást
magomra kelleték mindenikért vállalnom; mivel a'
Posta-Hivatal edgyet-is iltyent fel-nem vállolt, és

igly, azonkivül, hogy a' Posta-pénzt meg-fizettem ezekért, nékem kellett mindenkor Postára tennem. A' jövő esztendőben pedig, hogy a' magom írásbéli köteletségemnek jobban meg-felelhessék, az egész Expedítziót már fellyebb ki-jegyzett Levelemben kinevezet *Dolinger Josef* Contrallor Urnak általam, és ki ki az Ujságokért ott parantsoljan; mert ezen Urral edgyütt tellyes igyyekezettel vagyunk, hogy a' mi *Expeditionknak* — török, szakad — ebben az esztendőben egyenes lábra kellett állani. — Az Olvasó Urak és Afzfonyságok a' magok Titulusaikat különös pappirosra tisztán fel-irva a' Posta-úttal edgyütt küldjék-fel, hogy azt akár ki is el-olvashassa; mert ha valaki *Név* és *dátum* nélkül küldi fel az 5 forintokat (mint az idén megtörtént) így kifngja tudni kinek, és hová indittsuk a' Kurirt. A' kiknek pedig eddig udvarlásokra vólt a' Kurir, egy *Coopertát* fel-küldhetnek azok közzül, mellyekben Ujságot vettenek meg-jobbitva — ha hiba vólna benne — 's egy Bankó-tzedulát mellé rekesztvén, tsak ezt írják rövideden: Itt az 5 forint! küldj Kurirt ezen Titulus alatt érette — 's már itt egyéb *apallogiára* semmi szükség nintsen, töllünk egyenesen útnak fog indulni — a' hová parantsolják.

Midön leg-előbb a' mi *Kurirunk' Derejse* Bétsből, mintegy katyagos patkokkal, most 2 esztendeje, kedves Hazájába indúlt; meg-igérte, hogy minden héten 2 Arkusból álló Tudófitásokkal fogna a' maga Olvasóinak szolgálni — mind eddig szavát megtartotta — de

Minthogy már most azzal ditsekedhetik, a' mel-
lyel még ezen a' Világon (az emberek' emlékezeté-
re) egy Magyar Ujság-író se ditsekedhetett — t. i.
hogy annyi Olvasója lett volna, mint a' *Magyar Ku-
rirnak* ebben az esztendőben: azért — Mi-is a' jö-
vő 1789-dik esztendőben, nem tsak az, hogy a'
minden héti 2 árkusból álló Ujságok mellett meg-
maradunk, hanem ezeken kívül, ama mindenek e-
lőtt nevérol esmeretes hires Vers-szerzőnek T. T.
Gyöngyösi Urnak egész életében irt minden Verseit
egy Könyvbe, a' magunk költségen, médián pappi-
rosra, leg-tisztábban és leg-nagyobb vigyázattal ki-
nyomtattatván (mely leg-alább 30 árkusra mégyen)
azzal minden Olvasóinkat meg-ajándékozzuk — és
azt kinek kinek a' Posta által kezéhez szolgáltat-
juk — ehez hasonló Verses gyűjtemény pedig még
Magyar Világot nem látott. — A' kik a' Kurirban
valamit közönségessé akarnak tenni, azok a' *Tudó-
sítási* 2 farint mellett bátron kezünkhöz küldhetik
— a' kik pedig ki-nyomtatott *Tudósítást* akarnak a'
Kurirban közzé tenni, azok 800 Exemplárt küldje-
nek — és készek vagyunk azoknak-is szolgálatjokra.